

sygn. akt II Ka 196/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący	-	SSO Jacek Klęk
Protokolant	-	st. sekr. sąd. Zdzisława Drózdź

przy udziale -----, po rozpoznaniu w dniu 09 X 2019 r. sprawy: **M. R.** obwinionej o czyny z art. 96 § 3 k.w., na skutek apelacji obrońcy obwinionej, od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z 15 maja 2019 r. w sprawie II W 164/18,

1. Utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
2. Zasądza od M. R. na rzecz Skarbu Państwa:
 - a) 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem wydatków postępowania odwoławczego oraz
 - b) 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty.

sygn. akt II Ka 196/19

UZASADNIENIE

Kwestionowanym wyrokiem, opublikowanym 15 maja 2019 r. w sprawie VII W 164/18, Sąd Rejonowy w Wieluniu uznał M. R. za winą tego, że:

w dniu 22 października 2017 roku w W., na ul. (...) w jednostce Komendy Powiatowej Policji w W.:

- a) będąc użytkownikiem pojazdu marki (...) o nr rej. (...) oraz właścicielem pojazdu – naczepy o nr rej. (...) składających się na zespół pojazdów w postaci ciągnika siodłowego o nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła wyżej wymienione pojazdy w dniu 1 czerwca 2017 roku o godz. 13:45 na drodze nr (...) w miejscowości T., tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 96§3 k.w.,
- b) będąc właścicielem pojazdu – naczepy o nr rej. (...) składającej się na zespół pojazdów w postaci ciągnika siodłowego o nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła wyżej wymieniony pojazd w dniu 23 czerwca 2017 roku o godz. 10:35 na drodze nr (...) w miejscowości T., tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 96§3 k.w.,
- c) będąc właścicielem pojazdu – naczepy o nr rej. (...) składającej się na zespół pojazdów w postaci ciągnika siodłowego o nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła wyżej wymieniony pojazd w dniu 31 sierpnia 2017 roku o godz. 15:01 na drodze nr (...) w miejscowości P., tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 96§3 k.w.,
- d) będąc właścicielem pojazdu – naczepy o nr rej. (...) składającej się na zespół pojazdów w postaci ciągnika siodłowego o nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła

wyżej wymieniony pojazd w dniu 31 sierpnia 2017 roku o godz. 16:28 na drodze nr (...) w miejscowości P., tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 96§3 k.w.,

i za to na podstawie art. 96§3 k.w. w zw. z art. 9§2 k.w. w zw. z art. 24§1 i 3 k.w. wymierzył jej łącznie, za wszystkie te wykroczenia, karę grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych. Nadto Sąd zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty sądowej oraz 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu.

W ustawowym terminie, w zakresie wskazanych rozstrzygnięć, apelację wywiódł obrońca obwinionej zarzucając orzeczeniu:

1) obrazę prawa materialnego, a to:

a) art. 1§2 i 4§1 k.w. poprzez przypisanie obwinionej winy za brak wiedzy i pamięci a nie za działanie lub zaniechanie, a także

b) art. 96§3 k.w. poprzez zastosowanie jego błędnej interpretacji jako podstawy skazania (winno być ukarania);

2) obrazę przepisów postępowania, a to:

a) art. 34 k.p.w. poprzez podjęcie rozstrzygnięcia bez uwzględnienia całokształtu okoliczności ujawnionych w postępowaniu,

b) art. 4 i 5 k.p.w. w zw. z art. 8 k.p.w. poprzez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść obwinionej oraz rozstrzygnięcie wątpliwości na niekorzyść, a także przyjęcie domniemania winy, od której w postępowaniu obwiniona miałaby się uwolnić.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji lub o jego zmianę poprzez uniewinnienie obwinionej od zarzucanych (winno być przypisanych) jej czynów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja z racji charakteru podniesionych zarzutów nie mogła skutkować postulowanym przez skarżącego rozstrzygnięciem.

Już na wstępie należy przypomnieć, że wskazane jako wiodące przez skarżącego uchybienia polegające na obrazie prawa materialnego uchybienie określone w art. 438 pkt 1 k.p.k. zachodzi tylko wówczas, gdy istnieje niezgodność między zastosowanym przepisem prawa materialnego, a prawidłowo ustaloną przez sąd podstawą faktyczną orzeczenia. Innymi słowy, tylko niewłaściwa subsumpcja niekwestionowanych ustaleń faktycznych pod przepis prawa materialnego daje podstawę do formułowania zarzutu obrazu tego prawa (zob. postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2002 r., sygn. IV KK 113/02 - lex nr 55181). Skarżący nie przyswaja, że u podstawy przypisania obwinionej zarzucanych jej czynów legło zakwestionowanie wiarygodności jej wyjaśnień co do istoty. W konwencji, by skutecznie kwestionować rozstrzygnięcie należało podnieść zarzut wadliwej oceny ujawnionego w toku rozprawy materiału dowodowego. Wskazać w jakim zakresie dowód z wyjaśnień obwinionej Sąd ocenił wadliwie i wykazać ową wadliwość odwołując się do reguł swobodnej oceny dowodów, a więc zasad logiki oraz wskazać wiedzy i doświadczenia życiowego. Bez wykazanie tegoż bezprzedmiotowym pozostaje podnoszenie zarzutu obrazu prawa materialnego. W apelacji skarżący podkreśla, że „obwiniona od początku utrzymywała, że nie wie i nie jest w stanie ustalić, kto w czasie wskazanym w akcie oskarżenia (winno być wniosku o ukaranie) używał dane pojazdy”, tymczasem wyjaśnienia obwinionej właśnie w tym zakresie zostały zakwestionowane przez Sąd meriti.

Skarżący formując zarzut skonkretyzowany w pkt. 1.a rozmija się z zasadą winy w prawie o wykroczeniach stanowiącą art. 5 k.w. Zgodnie z tą norma wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa

przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne. Druga część potoczonego przepisu ma tu kluczowe znaczenie a nazwanie przez skarżącego wniosku o ukaranie „aktem oskarżenia” tłumaczy nieuprawnioną próbę przeniesienia na grunt sprawy dotyczącej wszak wyłącznie wykroczeń zasad odpowiedzialności za przestępstwa. Istotnym jest to, że prawo wykroczeń przyjmuje zasadę odmienną niż prawo karne w odniesieniu do przestępstw. W prawie karnym wyraźnie określono prymat odpowiedzialności za czyny umyślne, natomiast za czyny nieumyślne ta odpowiedzialność jest możliwa tylko w wypadkach wskazanych w ustawie i może dotyczyć jedynie występków. W prawie wykroczeń przyjęto zaś zasadę równości form winy – odwrotną co do istoty od tej obowiązującej w prawie karnym. Zgodnie z tą zasadą sprawca odpowiada zarówno za wykroczenie umyślne, jak i nieumyślne, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne. Takiego zastrzeżenia brak w odniesieniu do art. 96§3 k.w. a to oznacza, że wykroczenie określone w art. 96§3 k.w. których dokonanie zarzucono i kwestionowanym wyrokiem przypisano obwinionej można popełnić zarówno przez działanie, jak i zaniechanie działania, w sposób umyślny jak i nieumyślny.

Obwiniona będąc wezwaną do wskazania danych osób, którym powierzyła pojazdy w dniu 22 października 2017 r. podała, że każdy z pojazdów ujętych w przypisanych jej czynach ubezpieczyła od odpowiedzialności cywilnej. Tymczasem fakt objęcia pojazdów polisą generalną w ramach ubezpieczenia flotowego własnej działalności gospodarczej dowodzi zarzucalności zachowania obwinionej sprowadzającego się do odmowy podania danych osób użytkujących te pojazdy w oznaczonym czasie.

Przyjęcie za wiarygodną argumentacji obwinionej skutkowałoby ustaleniem, że ponosiła ona koszty utrzymania pojazdów użytkowych za nieznanie sobie osoby. Przy czym – czego apelujący nie kwestionuje – to obwiniona samodzielnie negocjowała z przedstawicielem ubezpieczyciela warunki ubezpieczenia. Taka argumentacja jest nie do pogodzenia z logiką, a jednocześnie wskazywałaby na nieuzasadnione generowanie kosztów po stronie podmiotu ubezpieczającego.

Po wtóre nie jest prawdą, że obwiniona nie była w stanie ustalić danych użytkowników pojazdów bo nie prowadziła ewidencji, czy też szerzej nie prowadzono ewidencji pojazdów ubezpieczanych przez obwinioną. Tymczasem obwiniona przedmiotowe zapewnienia składała 27 października 2017 r. tj. przed upływem 12 m-cy od zaistnienia zdarzeń będących podstawą żądania. Jest to okoliczność istotna, bowiem faktycznie ewidencja pojazdów nie musi być prowadzona, istnieje jednak obowiązek przechowywania tarcz tachografów, co wynika z art. 14 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym (Dz.Urz. WE nr L 370 z 31 grudnia 1985 r. ze zm.), jak i art. 25 ust. 2 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2004 r. nr 92, poz. 879). Ten ostatni akt nakłada zresztą obowiązek ewidencji czasu pracy pojazdów. A więc jest prawdą, że nie ma obowiązku ewidencji pojazdów ale jest obowiązek ewidencji czasu pracy kierowców oraz przechowywania wykresówek. W oparciu o przedmiotowe dokumenty obwiniona miała oczywistą możliwość wywiązania się z obowiązku wskazania danych kierowców, a czyniąc tego uzewnętrżniła brak woli wykonania ciężącego na niej obowiązku i to determinuje wspomnianą zarzucalność przypisanych jej zachowań – nie wyłączając tu i pojazdu D. nr rej. (...).

Przytoczona argumentacja w całości odnosi się do sformułowanych w petitum apelacji zarzutów. W toku kontroli odwoławczej Sąd nie stwierdził, by zachowania przypasane obwinionej wadliwie zakwalifikowano. Z obowiązku wynikającego z art. 447§1 k.p.k. w zw. z art. 109§1 k.p.w. Sąd stwierdza, że orzeczona wobec obwinionej kara grzywny ma wymiar jedynie symboliczny – zważywszy sytuację materialną i rodzinną obwinionej oraz wielość pojazdów jakich dotyczyło żądanie uprawnionego organu skutkującą wielością przypisanych wykroczeń. Bezdyskusyjnie orzeczona kara 500 zł grzywny zdecydowanie przyjmuje prymat aspektów wychowawczych i prewencyjnych spośród ogółu okoliczności istotnych określonych w art. 33 k.w.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 636§1 kpk w zw. z art. 121§1 k.p.w. opłatę zaś ustalono w oparciu o art. 3 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).